

Lielais notikums tuvojas pārlieku klusi. Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības (LVSADA) līderis Valdis Keris 20. aprīlī ņems rokā sarkano karogu, cels barikādes pie Nacionālās bibliotēkas un grandiozais medicīnas darbinieku protests varēs sākties. Tikai nelabvēļi izplata tenkas, ka protestētāji esot "piesaistīti" no citām nozarēm, bet viņiem apsolīta "saskanīga trīs dienu atpūta".

Pēc tam, kad Valdis Keris noslēdza līgumu ar partiju "Saskaņa", varēja domāt, ka lielais mītiņš notiks Vladimira Iljiča Uljanova (Ļeņina) dzimšanas dienā 22. aprīlī, bet nekā - Valdis Keris izvēlējās Ādolfa Hitlera dzimšanas dienu. Un pareizi vien ir - īstenam saskaņotim Ļeņina dzimšanas diena jāatzīmē ar pateicības ziedu likšanu, nevis skaļiem protestiem.

Aizkustinoša, protams, ir Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības rūpe par saviem biedriem, slēdzot līgumu ar partiju "Saskaņa". Ieskatoties pēdējo divdesmit gadu vēsturē, mums ir labi zināms, ka budžetu Latvijā sastāda pozīcijas partijas, vēl vairāk - visi opozīcijas partiju iesniegtie (pat ļoti vērtīgie) budžeta labojumi tiek bez žēlastības izmesti vēstures mēslainē. Klasiskā formā tas varētu izskatīties šādi - LVSADA vēlas palielināt veselības jomas budžetu, iesniedz savus priekšlikumus Saeimā caur savu sadarbības partneri opozīcijas partiju "Saskaņa" un iegūst pilnīgi pretēju reakciju - pozīcijas partijas palielina budžetu aizsardzībai, iekšlietām un kultūrai, sameklē līdzekļus ceļu būvei, jaunu dzelzceļa vilcienu iegādei, bet tikai ne veselībai.

Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība nūdien nav nabaga organizācija. Katrs biedrs maksā 1% no ikmēneša ienākumiem. 11 000 biedru, kas vidēji strādā 1,7 slodzes, gadā samaksā savu miljonu. Kas par to tiek arodbiedrības biedram? Biedriem tiek LVSADA solījums: "Mēs esam vienīgie nozarē, kuri rīko plašas protesta akcijas, lai cīnītos par lielākām algām, īsāku darba laiku un drošiem darba apstākļiem." Realitātē - draudzības līgums ar partiju "Saskaņa" un apdrošināšanas sabiedrību IF.

Arodbiedrība cīnās - sūta vēstules Ministru prezidentei tepat uz Rīgu, vāc parakstus un sūta vēstuli uz Briseli, Ženēvu, Andromedas zvaigznāju un augstākajai varai. Visi parakstās, vēstule

tiek aizsūtīta, nule nosaukto augstākstāvošo struktūru vadītāji uztic šīs vēstules izskatīt ierēdņiem, zaļajiem citplanētiešiem vai eņģeļiem, rezultāts ir labi padarīta darba apziņa. Ne vārda par to, ka Latvijā joprojām medicīnas darbinieki strādā neticami garas stundas, par kurām nemaksā kā par virsstundām, ne vārda par medicīnas darbinieku izdegšanas sindromu un to, ka, strādājot bez atpūtas, krīt darba kvalitāte, rodas reāls apdraudējums pacientam.

Draudzīgajai LVSADA valdei tomēr vēlos publiski nosūtīt mazu iestarpinājumu ar lūgumu darīt to, ko viņiem paredz likums un statūti.

2003. gada 4. novembra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/88/EK par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem ir balsīta priekšnosacījumā, ka darba ņēmēju darba drošības, higiēnas un veselības aizsardzības uzlabošana ir mērķis, ko nedrīkstētu pakārtot ekonomiskiem apsvērumiem.

Direktīvas 6. pants par maksimālo nedēļas darba laiku nosaka, ka vidējais darba laiks katram septiņi u darba dienu laikposmam, ietverot virsstundu darba laiku, nepārsniedz 48 stundas.

Savukārt 17. pantā ir atrunātas dažādas atkāpes, t.sk. pakalpojumiem, kas attiecas uz uzņemšanu, ārstēšanu un/vai aprūpi, ko sniedz slimnīcas vai līdzīgas iestādes, to skaitā mācībās esošu ārstu darbības, taču tās attiecas tikai uz ikdienas atpūtu, pārtraukumiem, nedēļas atpūtas laiku, nakts darba ilgumu un bāzes laikposmiem, taču nevis uz maksimālo darba nedēļas darba laiku. Atkāpes no 6. panta par maksimālo nedēļas darba laiku saskaņā ar direktīvu ir atļautas piecu gadu pārejas laikā no 2004. gada 1. augusta. Daļibvalstis nodrošina, ka nekādā gadījumā iknedēļas darba stundu skaits nepārsniedz vidēji 58 stundas pirmajos trīs gados pārejas laikposmā, vidēji 56 stundas nākamajos divos gados un vidēji 52 stundas jebkurā atlikušajā laikposmā. Patiesībā 2/3 Latvijas medicīnas darbinieku strādā ievērojami vairāk - vidēji Latvijas medicīnas māsa strādā 1,6-1,9 slodzes.

Kas tad ir rakstīts Latvijas Republikas Darba likumā? 140. pants nosaka, ka summētā darba laika ietvaros jebkurā gadījumā aizliegts nodarbināt darbinieku ilgāk par 24 stundām pēc kārtas un 56 stundām nedēļā. Atpūtas laiku darbiniekam piešķir nekavējoties pēc darba veikšanas.

Darbs, kuru darbinieks veic virs pārskata periodā noteiktā normālā darba laika, uzskatāms par virsstundu darbu.

Draudzīgs salīdzinājums

Kādai Izglītības un zinātnes ministrijas darbiniecei ir suns, it kā vācu aitū suns, tikai garu spalvu. Gadus divus vecs, kam tik ļoti gribas visu graužt, ka jau ir nograuzis vārtu stabu, galda kāju un kaimiņa mašīnas riepu, bet tuvākajā laikā nolēmis kāju nograuzt arī pastniekam.

Reiz cienījamā ministrijas ierēdne nāk no darba mājās un redz - viņai uz lieveņa nomests cirvis. Caur galvu izskrien baisas domas - māja uzlauzta, tuvinieki noslepkavoti, ledusskapis iztīrīts un sudraba karotītes nozagtas. Kas tev deva. Mājā viss kārtībā - tuvinieki tikai sāk atgriezties no darba, neskarts ledusskapis un karotītes. Kaimiņiene saka: Tavā mājā nu nekad neviens zaglis neienāks - suns visu dienu ar cirvi pa pagalmu nēsājās.

Tas cirvis tā kā mūsu Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība. Man tomēr neliek mieru jautājums, kurš ir tas suns, kas to cirvi visu dienu nēsā pa pagalmu.

▣ Mitiņa publicitāti cels *saskanīgie* komentāri.